

AN PAINÉAL SAORÁNACH EORPACH

Éifeachtúlacht
Fuinnimh

An Painéal Saoránach Eorpach maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh Moltaí deiridh

Séanadh: Torthaí an Phainéil Saoránach Eorpach maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh atá sa doiciméad seo. Rinneadh iad a struchtúró de réir réimsí ábhair.

Clár an ábhair

Athrú ar eolas agus iompraíocht.....	3
Deiseanna comhionanna agus córa	4
Ról domhanda an Aontais agus na Ballstáit	5
Poist agus oideachas	9
Bonneagar	12
Foirgnimh	17
Iompar	18
Torthaí measúnaithe shaoránaigh an Phainéil	20

Athrú ar eolas agus iompraíocht

Moladh Uimh. 1

Tomhaltóirí a chumhachtú le bheith fuinneamhéifeachtúil

Molaimid go ndéanfaí an t-eolas a sholáthraítear do thomhaltóirí níos inrochtana, níos trédhearcaí agus níos inúsáidte, chun teaghlaigh agus eagraíochtaí a chumhachtú le bheith níos fuinneamhéifeachtúla. Dá bhrí sin, molaimid an méid seo a leanas:

- tairseach ar líne a bheith ann a mbeidh feidhm féin-iniúchta leis chun cuidiú le tomhaltóirí measúnú a dhéanamh ar a gcuid riachtanas maidir le hiompar, feabhsuithe tí, agus leideanna maidir le costas íseal. Sholáthródh sé pacáiste réiteach dóibh, lena n-gcuimsítear na chéad chéimeanna eile agus eolas teagmhála,
- líonra d'ionaid ilfhreastail fhisiceacha ar leibhéal bardasach (hallaí cathrach, leabharlanna) ina bhfuil saineolaithe neamhspleácha ar fáil chun obair leantach a dhéanamh. Níor cheart don líonra idirdhealú a dhéanamh idir ceantair thuaithe/uirbeacha, agus grúpaí sóisialta. Ba cheart comhairle a sholáthar maidir le gnéithe reachtacha, airgeadais, teicniúla agus soláthraithe seirbhíse áitiúla san ionad ilfhreastail. Iarrtar ar ghníomhaithe áitiúla feasacht ar an tseirbhís a scaipeadh,
- lipéid éifeachtúlachta fuinnimh níos inrochtana a bheith ar tháirgí, atá intuigthe do chách, lena n-gcuimsítear eolas faoi shaolré táirgí, agus tagairt don líonra ilfhreastail.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach, mar ní féidir cinntí iomchuí a dhéanamh ach amháin má tá eolas cuí againn chun ár ngníomhaíocht a bhunú orthu. Ní mór an t-eolas sin a bheith intuigthe agus inrochtana do chách. Cé go bhféadfadh go leor eolais a bheith ar fáil cheana, is minic nach eol go bhfuil sé ann, gan trácht ar a bheith intuigthe do gach duine. Ba cheart do thomhaltóirí a bheith ar an eolas faoina dtomhaltas fuinnimh agus a bheith freagrach as a gcuid sonraí féin, eolas a bheith acu faoi na roghanna atá ar fáil dóibh, faoi chostais na roghanna éagsúla sin, agus faoi na seirbhísí agus an tacaíocht atá ar fáil dóibh chun cuidiú leo a bheith níos fuinneamhéifeachtúla.

Deiseanna comhionanna agus córa

Moladh Uimh. 2

Ceart cóir ar athchóiriú baile a bhaineann le fuinneamh a mhaoiniú

Molaimid córas cánach níos buntáistí a thabhairt isteach d'úinéirí beaga réadmhaoine, ionas nach mbreathnaítear ar thionóntaí mar bhac ar a dtithe a athchóiriú. Ba cheart é sin a bhaint amach trí fhaoiseamh cánach ar obair agus ar ábhair ag brath ar ioncam daoine. Ba cheart an chabhair is mó a thabhairt do na hioncaim is ísle.

Ba cheart sásraí fóirdheontais a sholáthar roimh an obair nó i dtráthchodanna de réir mar a théann an obair athchóirithe chun cinn.

Is gá do rialtais infheistíocht a dhéanamh i dtithíocht shóisialta trí ábhair fhuinneamhéifeachtúla agus ábhair inbhuanaithe a úsáid.

Ba cheart ioncam cánach CO₂ a chur in áirithe, go páirteach, le haghaidh éifeachtúlacht fuinnimh (lena n-gcuimsítear obair athchóirithe). Maidir leis na gnólachtaí ilnáisiúnta is mó is cúis le truailliú, ba cheart cáin a ghearradh orthu dá réir.

Ba cheart do na bainc rochtain ar chreidmheas a éascú le haghaidh athchóiriú fuinnimh ar ráta úis atá in oiriúint d'ioncam.

Réasúnú:

Ciallaíonn ceartas sóisialta rochtain chothrom ar fhuinneamh agus ar thithíocht. Sa lá atá inniu ann, tá cásanna do-ghlactha romhainn: tá roinnt daoine ag maireachtáil faoi dhianbhochtaineacht fuinnimh, agus ní thairbhíonn úinéirí tí beaga ón meánaicme den chabhair agus de na fóirdheontais chun a dtithe féin nó an réadmhaoin a ligeann siad ar cíós a athchóiriú. Braitheann tionóntaí nach bhfuil sé de chumhacht acu athrú a dhéanamh. Ceapaimid go bhfuil sé do-ghlactha nach ndáiltear iarrachtaí go cothrom agus nach féidir le roinnt daoine cónaí i gcompord teirmeach.

Fágann rochtain chothrom go bhfuil éifeachtúlacht fuinnimh níos inacmhainne do chách agus, dá bhrí sin, rannchuideoidh sí leis an gcomhrac comhchoiteann i gcoinne an athraithe aeráide.

Sa lá atá inniu ann, tá samhlacha maoinithe le haghaidh athchóirithe ann i ngach Ballstát den Aontas Eorpach ach ní hiad sin na samhlacha is fearr i gcónaí agus ní chomhlíonann siad riachtanais na spriocghrúpaí i gcónaí.

Ról domhanda an Aontais agus na Ballstáit

Moladh Uimh. 3

Neamhspleáchas agus éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, a bheith ina eiseamláir dhomhanda

Molaimid don Aontas Eorpach infheistíocht a dhéanamh i dtaighde agus i bhforbairt teicneolaíochtaí nua fuinnimh, lena n-gcuimsítear foinsí fuinnimh in-athnuaite, chun éifeachtúlacht fuinnimh níos airde a bhaint amach. Cuimsítear leis sin na réimsí seo a leanas:

1. Táirgeadh fuinnimh (hidrigin, comhleá núicléach, etc.);
2. Stóráil fuinnimh (ceallraí);
3. Aistriú fuinnimh; agus
4. Tomhaltas fuinnimh a laghdú.

Molaimid freisin go gcuirfeadh an tAontas úsáid buntáistí iomaíocha tírshonracha i dtáirgeadh fuinnimh chun cinn, agus malartú dea-chleachtas agus eolais idir na Ballstáit á éascú.

Ina theannta sin, molaimid tús áite a thabhairt do na gníomhaíochtaí is mó laistigh de chreat chéadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chuireann le neamhspleáchas fuinnimh.

Réasúnú:

Ó thaobh na polaitíochta de, tá an moladh tábhachtach toisc go dtugann sé cosaint don Eoraip agus dá saoránaigh ar ghéarchéimeanna geopholaitiúla a d'fhéadfadh a bheith ann. Cuidíonn sé freisin le luachanna agus daonlathas na hEorpa a chosaint trí chead a thabhairt don Aontas naisc le rialtais éillitheacha a ghearradh. An tráth céanna, is féidir leis cuidiú le reachtaíocht an Aontais Eorpaigh bogadh níos tapa, mar go mbeadh níos mó saoirse ag an Eoraip a caighdeán féin a shocrú. Chuideodh malartú eolais idir na Ballstáit freisin le feabhas a chur ar an gcaidreamh eatarthu.

Ó thaobh na socheacnamaíochta de, mhéadódh sé iomaíochas an Aontais agus d'fhágfadh sé go bhféadfaí an t-airgead a úsáidtear chun an 61 % in allmhairí fuinnimh a íoc a atreorú (sonraí ó 2019: https://ecrgroup.eu/campaign/energy_security) chuig infheistíochtaí inmheánacha a ghineann níos mó luacha le haghaidh an Aontais agus a shaoránaigh. Mar thoradh ar níos lú allmhairí fuinnimh ó thríú tíortha, laghdófaí an neamhchosaint ar luaineachtaí praghsanna agus ar mhíshocrachtaí sna margaí fuinnimh domhanda, chomh maith le níos mó post a chruthú laistigh den Aontas.

Ó thaobh an chomhshaoil de, d'fhéadfadh tomhaltas fuinnimh laghdaithe, fás glas agus aeráidneodracht a bheith mar thoradh air, agus baineann siad ar fad le céadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh agus le gealltanais inbhuanaitheachta an Aontais Eorpaigh.

Moladh Uimh. 4**Spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach trí chumas gach duine gníomhú a neartú**

Molaimid don Aontas Eorpach bearta tacaíochta a spreagadh chun caighdeán éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme, go díreach nó trí dhreasachtaí láidre do na Ballstáit. Cuideoidh sé sin lena chinntiú go roinnfear na hiarrachtaí go cóir idir daoine aonair agus gnólachtaí, ach idir réigiúin freisin, ionas nach bhfágfar aon duine ar lár.

Príomhphrionsabail:

- Cultúr éifeachtúlachta fuinnimh a fhorbairt trí eolas níos fearr chun cuidiú linn níos lú fuinnimh agus fuinneamh níos fearr a úsáid,
- Dreasachtaí atá coinníollach, cuidiú le gnólachtaí éifeachtúlacht fuinnimh a chomhtháthú i dtáirgeadh, i ndáileadh agus i ndíolacháin, agus aire á tabhairt gan FBManna a lagú,
- Íosmhéid fuinnimh a ráthú le haghaidh dálaí maireachtála cuibhiúla agus cion mór cabhrach a thiomnú do na daoine is leochailí (e.g.: iasachtaí ar ráta úis diúltach). Is é an aidhm atá ann neamhionannas sóisialta a laghdú seachas iad a bhuanú,
- Dreasachtaí a sholáthar do gach duine aonair, ach i gcomhréir inbhéartach lena n-ioncam, go háirithe trí phraghsáil fhorchéimnitheach fuinnimh agus ag brath ar fhoinsí fuinnimh.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach mar cé gurb ann do chaighdeán éifeachtúlachta fuinnimh, tá a n-inrochtaineacht agus a gcur chun feidhme teoranta fós. Sa lá atá inniu ann, tá go leor caighdeán éifeachtúlachta fuinnimh ann ar scála Eorpach (tógáil agus athchóiriú foirgneamh, éicidhearthóireacht táirgí agus fearas, an comhrac i gcoinne dífheidhmeacht phleanáilte, an ceart chun deisiúcháin, etc.).

Tá siad uailmhianach, agus tá siad ag cuidiú leis an margadh a fhorbairt, ach athraíonn a gcur chun feidhme ó bhalltír amháin go balltír eile. Socraíonn siad ceanglais theicniúla a bhfuil tionchar airgeadais acu, d'fhéadfaidís grúpaí áirithe a eisiamh (ní féidir le gach duine iarfheistiú fuinnimh a dhéanamh ar a n-áit chónaithe, ná na fearais teaghlaigh is éifeachtúla a cheannach), nó d'fhéadfaidís a bheith ina gcúis le cásanna iomaíochta éagóraí (idir gnólachtaí Eorpacha a chloíonn leis na caighdeáin sin ina bpróisis táirgthe agus gnólachtaí lasmuigh den Aontas Eorpach).

Níor cheart gur só nó rogha atá daoine áirithe in ann a sheachaint a bheadh san éifeachtúlacht fuinnimh. D'fhéadfadh ról tábhachtach a bheith ag an Aontas chun a chinntiú go gcuirfidh éifeachtúlacht fuinnimh feabhas ar shaol laethúil na ndaoine, go háirithe na teaghlaigh is leochailí. Táimid ar an eolas gur féidir le roinnt dár n-údaráis áitiúla agus dár n-údaráis riaracháin áitiúla ról mór a imirt maidir le dea-shampla a thabhairt agus an margadh a chur chun cinn.

Tuigimid nach bhfuil gnéithe áirithe dár moladh ag brath go hiomlán ar an Aontas Eorpach agus go bhfuil gá le hailíniú láidir leis na Ballstáit. Ach tá sé in am do Phainéal

Saoránach a bheith dána, nach bhfuil?

Moladh Uimh. 5**Cur chun feidhme treoracha an Aontais a bhainistiú agus monatóireacht a dhéanamh orthu**

Molaimid go gcinnteoidh an tAontas go gcuirfear treoracha maidir le héifeachtúlacht fuinnimh chun feidhme sna Ballstáit, ós rud é go bhfuil siad á gcur chun feidhme ar bhealaí éagsúla faoi láthair. Gnéithe a bhaineann le feabhas a chur ar an gcur chun feidhme is ea eolas, maoiniú agus smachtbhannaí.

Is gá eolas a bheith inrochtana agus dírithe ar an bpobal, e.g. labhairt le daoine óga trí na meáin shóisialta nó le seanóirí tríd an teilifís, agus a bheith le feiceáil go héasca i spásanna poiblí.

Ní mhaoiníonn an tAontas ach Ballstáit chomhlíontacha bunaithe ar dhul chun cinn intomhaiste. Is gá an maoiniú a bheith cóir, comhréireach agus cothrom, agus acmhainneachtaí éagsúla na mBallstát á gcur san áireamh.

Tá na sásraí smachtbhannaí ann cheana, agus is féidir leis an gCoimisiún rialtais na mBallstát neamhchomhlíontach a thabhairt chun na cúirte.

Chun trédhearcacht a mhéadú, ba cheart na Ballstáit a rangú de réir a n-iarrachtaí cur chun feidhme. Ar deireadh, ba cheart don Aontas rialtais náisiúnta a spreagadh chun 'córas ticéadaithe' a bhunú ionas gur féidir le saoránaigh dramhaíl fuinnimh a thuairisciú agus gur féidir le húdaráis áitiúla gníomhú dá réir.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach toisc go mbeadh tionchar ag cur chun feidhme treoracha i ngach tír ar shaoránaigh uile an Aontais agus thabharfaí an deis dóibh rannchuidiú go díreach leis an bpróiseas monatóireachta fiú. Ina theannta sin, má bhíonn níos mó comhchuibhithe ann i measc na mBallstát, beidh sé níos éasca cinneadh a dhéanamh maidir le bearta nua sa todhchaí. Go sonrach maidir le heolas, dá n-aimseofaí bealaí nua chun sraitheanna éagsúla den daonra a chur san áireamh, d'fhéadfaí cuntasacht an Aontais agus na rialtas náisiúnta araon a fheabhsú.

Ní féidir an t-athrú in earnáil an fhuinnimh agus cur chun cinn na héifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach ar an luas agus ar an déine is gá ach amháin trí chur chun feidhme éifeachtach ar leibhéal na mBallstát. Má chomhlíontar caighdeáin éifeachtúlachta i ngach Ballstát, is féidir le níos mó saoránach den Aontas leas a bhaint as na tairbhí iomadúla a bhaineann le héifeachtúlacht fuinnimh.

Poist agus oideachas

Moladh Uimh. 6

Feabhas a chur ar staid an lucht saothair oilte san Aontas in earnáil na héifeachtúlachta fuinnimh

Molaimid go méadófaí an oiliúint i ngairmeacha a bhaineann le héifeachtúlacht fuinnimh. D'fhéadfadh an tAontas na bearta seo a leanas a eisiúint:

1. D'fhéadfadh na Ballstáit fóirdheontais a sholáthar do dhaoine aonair chun oiliúint a chur orthu i saothar glas oilte. Ba chóir go spreagfadh an stát an t-oibrí chun fanacht agus obair sa tír ar feadh méid áirithe ama ina dhiaidh sin.
2. D'fhéadfadh an tAontas tacú le cláir ghearrthéarmacha mhalartaithe nó uainíochta mar shampla cláir ERASMUS le haghaidh mac léinn agus oibrithe i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh (oilte agus faoi oiliúint).
3. Ba cheart víosaí a eisiúint d'oibrithe oilte neamh-AE chun teacht ag obair sna Ballstáit shonracha a eisíonn na víosaí sin go dtí go réiteofar an easpa oibrithe oilte maidir le héifeachtúlacht fuinnimh.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach toisc go bhfuil sé ríthábhachtach oibrithe oilte a bheith ar gach leibhéal de chur chun feidhme na héifeachtúlachta fuinnimh chun go n-éireoidh le gach moladh eile ar oibrigh an Painéal Saoránach Eorpach orthu. Gan lucht saothair oilte, ní féidir leis na Ballstáit a bheith ag súil leis na spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach. Molaimid trí bheart, gach ceann acu ag freastal ar riachtanas éagsúil a bhaineann le cáilíochtaí oibrithe agus leis an margadh fostaíochta.

Beart 1: Tá an beart seo dírithe ar dhaoine aonair ar mian leo scileanna a uasghrádú nó a fháil i réimsí a bhaineann le héifeachtúlacht fuinnimh. Is féidir le rialtais náisiúnta iad sin a dhéanamh níos inrochtana do chách trí fhóirdheontais a sholáthar le haghaidh oiliúna, go háirithe do dhaoine ó chúlraí níos boichte, nach mbeadh in ann a gcuid ama a infheistiú in uas-sciliú ná in athsciliú murach sin. Mar sin féin, molaimid freisin do na Ballstáit an riosca a bhaineann le himirce daoine oilte (oibrithe a bhogann thar lear ar mhaithe le pá níos fearr) a chur san áireamh. Ba cheart na hoibrithe a théann trí oiliúint fhóirdheonaithe a spreagadh ar bhealach éigin chun a gcuid scileanna nua a úsáid sa tír a d'infheistigh ina n-oiliúint. Dhéanfaidh maoiniú inrochtana na cúrsaí níos tarraingtí, rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le níos mó daoine a bheith ag lorg fostaíochta sa réimse. Fágann sé sin go mbeadh níos mó saineolaithe ann ar féidir leo infheistíochtaí a bhaineann le héifeachtúlacht fuinnimh a phleanáil, a chur chun feidhme agus a iniúchadh.

Beart 2: Is dreasacht é sin do na Ballstáit a lucht saothair oilte a roinnt ar thionscadail ghearrthéarmacha agus a chinntiú gur féidir leis na Ballstáit nach bhfuil speisialtóirí acu tionscnaimh fhuinneamhéifeachtúla a fhorbairt freisin. D'fhéadfadh malartú trasteorann eolais agus scileanna a bheith mar thoradh air sin trína gcuirfear scileanna glasa chun cinn.

Beart 3: Aithnímid nach féidir leis an lucht saothair áitiúil gach réimse ina bhfuil oibrithe oilte ag teastáil a líonadh go tapa. Tógfaidh sé tamall margadh oibrithe oilte a chruthú san Eoraip, mar sin idir an dá linn bheadh sé úsáideach bealaí a aimsiú chun cuireadh a thabhairt do dhaoine aonair cáilithe lasmuigh den Aontas.

Go hachomair, is é an bunchoinníoll nach féidir le daoine na hathruithe a dhéanamh chun a bheith níos fuinneamhéifeachtúla gan oibrithe oilte.

Moladh Uimh. 7**An todhchaí a chinntiú tríd an oideachas glas**

Molaimid níos mó oideachais maidir le saincheistanna glasa agus Éifeachtúlachta Fuinnimh. D'fhéadfaí é sin a dhéanamh trí na bearta seo a leanas a thabhairt isteach:

1. Deimhniú Eorpach le haghaidh éifeachtúlacht fuinnimh, bunaithe ar an gCeadúnas Idirnáisiúnta Tiomána Ríomhairí, chun bunleibhéal eolais ar éifeachtúlacht fuinnimh a spreagadh.
2. Ba cheart do na Ballstáit a chinntiú go mbainfidh líon áirithe oibrithe glasa oilte cúrsaí amach a bhaineann le héifeachtúlacht fuinnimh gach bliain chun líon na n-oibrithe oilte glasa sa tír a mhéadú. Glacadh leis an gcoincheap seo sna blianta roimhe seo i gcás mic léinn atá ag freastal ar ollscoileanna.
3. Ba cheart don Aontas feachtais feasachta poiblí a thabhairt isteach a d'eagrófaí chun béim a leagan ar luach na n-oibrithe oilte glasa agus chun a léiriú gurb iad sin poist na todhchaí. D'fhéadfaí é a dhíriú ar dhaoine óga go háirithe chun a léiriú gur féidir le hobair láimhe a bheith chomh tarraingteach le post oifige.

Réasúnú:

Is é an t-oideachas ardchaighdeán an bonn d'aon athrú tábhachtach. Molaimid trí bheart, gach ceann acu ag freastal ar riachtanas éagsúil a bhaineann le hoideachas: easpa eolais ghinearálta maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, daoine óga nach dtéann faoi ghairmoiliúint atá ag teastáil chun tacú le tionscnaimh fhuinneamhéifeachtúla agus chun an bhraistint maidir le gairmeacha atá ag teastáil chun tacú leis an aistriú fuinnimh a athrú, chun iad a dhéanamh níos tarraingtí.

Ar an gcéad dul síos, aontaíonn an grúpa go bhfuil gá le tuilleadh eolais ar éifeachtúlacht fuinnimh go ginearálta. Laghdaíonn eolas an tairseach chun roghanna Éifeachtúlachta Fuinnimh a dhéanamh ar leibhéal aonair agus ar leibhéal náisiúnta. D'fhéadfadh sé seo oibriú mar ábhar scoile, cúrsa gairmiúil riachtanach nó cúrsa ollscoile. Go ginearálta, molaimid an cúrsa a bheith ceangailte le dreasacht i leith gach leibhéal lenar féidir leat an cúrsa a dhéanamh.

Ar an dara dul síos, léiríodh le spriocanna ollscoile Eorpacha roimhe seo go dtugann spriocanna Eorpacha spreagadh do na Ballstáit níos mó airde a thabhairt ar réimsí áirithe san oideachas. Mar thoradh ar na spriocanna sin i réimse na hoiliúna maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh, tiocfaidh méadú ar an líon daoine a théann faoi ghairmoiliúint. I bhfocail eile, trí spriocanna a shocrú do na Ballstáit, cuireann an tAontas brú orthu an líon daoine i réimsí a bhaineann le hÉifeachtúlacht Fuinnimh a mhéadú. Ar an gcaoi sin, tá na rialtais freagrach go díreach as lucht saothair oilte a fhorbairt.

Ar deireadh, tá an moladh seo tábhachtach toisc gur gá an chaoi a mbraitheann daoine faoi obair i réimse an tsaothair láimhe agus i réimsí teicniúla a athrú chun feabhais. D'fhéadfadh na feachtais léiriú a thabhairt ar réimsí éagsúla oibre, ag léiriú go bhfuil obair fhisiceach ríthábhachtach, go bhfuil peirspictíochtaí maithe i gceist sa todhchaí agus nach gá nach mbeadh sí chomh suimiúil le hobair in oifig.

Bonneagar

Moladh Uimh. 8

An córas eangaí a bharrfheabhsú agus a fhorbairt, ón táirgeoir go dtí an t-úsáideoir deiridh, i bhfabhar foinsí fuinnimh in-athnuaite

Molaimid don Choimisiún tús áite a thabhairt don eangach a bharrfheabhsú:

1. Feabhas a chur ar shlándáil agus iontaofacht fuinnimh trí infheistíocht a dhéanamh i bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite, taighde ar stóráil fuinnimh agus bainistiú cliste a chur chun feidhme.
2. Plean infheistíochta a dhréachtú lena n-gcuimsítear treoirlínte do na Ballstáit chun feabhas a chur ar an eangach ar leibhéal áitiúil agus ar leibhéal trasteorann.
3. An eangach a fhorbairt agus na deiseanna agus na buntáistí a bhaineann le lárú agus dílárú á gcur san áireamh. Ba cheart an rogha is fuinneamhéifeachtúla a chur chun feidhme ar bhonn cás ar chás.
4. Sásraí a chur chun feidhme lena ndéantar monatóireacht ar úsáid leormhaith maoinithe agus lena bhforfheidhmítear rialacha an Aontais ionas gur féidir leis an úsáideoir deiridh tairbhe iomlán a bhaint as an infheistíocht agus gur féidir le gnólachtaí cloí leo.
5. Na Ballstáit a spreagadh chun cabhrú le saoránaigh méadair chliste agus foinsí fuinneamhéifeachtúla a úsáid, chomh maith le dreasachtaí airgeadais a chur chun feidhme le haghaidh soláthróirí agus tomhaltóirí chun úsáid a bhaint as cleachtais fhuinneamhéifeachtúla; breithniú an bhféadfaí creat a chruthú le haghaidh saoránach chun fuinneamh a stóráil agus a tháirgeadh.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach toisc go bhfuil go leor tairbhí ann do tháirgeoirí agus d'úsáideoirí deiridh araon má dhéantar an eangach a bharrfheabhsú chun freastal ar fhoinsí fuinnimh in-athnuaite. Trí na córais eangaí a bharrfheabhsú, feabhsaítear éifeachtúlacht fuinnimh agus cuirtear glacadh foinsí fuinnimh in-athnuaite chun cinn. Cinntítear iompar, stóráil agus úsáid éifeachtúil fuinnimh tríd an gcur chuige sin. Ina theannta sin, cothaíonn forbairt eangaí praghsanna cobhsaí fuinnimh, spreagann sí úsáid fearas cliste, agus éascaíonn sí soláthar fuinnimh níos rianúla.

Tairbhíonn tomhaltóirí agus soláthróirí den eangach a bharrfheabhsú agus a fhorbairt trí chórais bhainistithe cliste. Is féidir le tomhaltóirí rochtain a fháil ar eolas luachmhar faoi thomhaltas fuinnimh, is féidir le soláthróirí monatóireacht níos fearr a dhéanamh ar éileamh agus ar éifeachtúlacht táirgeachta, agus is féidir le córais stórála an próiseas nuachóirithe a chomhlánú.

Trí éifeachtúlacht fuinnimh a spreagadh agus cailteanas fuinnimh a íoslaghdú, ní hamháin go laghdaítear costais le barrfheabhsú eangaí ach cuirtear inbhuanaitheacht chomhshaoil chun cinn freisin. Trí thomhaltóirí a chumhachtú agus iad a chomhtháthú sa chóras fuinnimh, cuidítear le cothrom na Féinne a bhaint

amach agus laghdaítear tionchar na gcorparáidí. Tá sé ríthábhachtach an meon atá againn a athrú i dtreo na héifeachtúlachta fuinnimh le haghaidh cur chun feidhme forleathan agus rannpháirtíocht na saoránach.

Thairis sin, tá nuachóiriú eangach ailínithe le cuspóirí an Aontais maidir le hastaíochtaí a laghdú, an t-athrú aeráide a chomhrac, agus aistriú chuig earnáil fuinnimh dhícharbónaithe. Tríd an gcur chuige sin a chur chun feidhme, beimid ag táirgeadh níos mó fuinnimh, beimid níos éifeachtúla laistigh den Eoraip agus beimid níos neamhspleáiche ar fhoinsí eachtracha. Ar deireadh, beidh deiseanna nua fostaíochta ann mar thoradh ar an earnáil nua sin agus cuirfear feabhas ar sheasamh an Aontais mar ghníomhaí domhanda i gcóras fuinnimh níos córa.

Moladh Uimh. 9

Cuidiú le saoránaigh den Aontas comhphobail fuinnimh a fhorbairt atá dírithe ar éifeachtúlacht fuinnimh trí eolas agus tacaíocht airgeadais a sholáthar

Molaimid an méid seo a leanas:

1. Eolas maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus infheictheacht na gcomhphobal fuinnimh reatha a spreagadh. Go sonrach, d'fhéadfaimis an t-eolas faoi chomhphobail fuinnimh a dhéanamh intuigthe agus inrochtana do shaoránaigh uile an Aontais nó d'fhéadfaimis dea-chleachtais a roinnt maidir le comhphobail fuinnimh laistigh den Aontas.
2. Luach go heacnamaíoch a chur ar choigilteas fuinnimh a bhaintear amach trí chomhphobail fuinnimh éifeachtúla a fhorbairt. Go beacht, d'fhéadfaimis sásraí nach bhfuil ann faoi láthair a fhorbairt, nó córas deimhnithe éifeachtúlachta fuinnimh.
3. Cuidiú leis na húdaráis phoiblí áitiúla tacaíocht airgeadais a thabhairt d'fhorbairt tionscnamh comhphobal fuinneamhéifeachtúil. Go sonrach, d'fhéadfais úsáid a bhaint as na cistí atá ag teacht go díreach ón Aontas (e.g. Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa).

Nuair a bheidh na comhphobail sin ag feidhmiú, ba é an tosaíocht a bheadh ann éifeachtúlacht fuinnimh a shocrú mar phríomhphrionsabal an chomhphobail. Go sonrach, d'fhéadfaimis foirgnimh a insliú, teicneolaíochtaí nua a thabhairt isteach, agus córais chomhchoiteanna téimh agus fuaraithe a fhorbairt.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach toisc go bhfuil comhphobal fuinnimh bunaithe ar thionscnaimh ó na saoránaigh nó ar thionscnaimh áitiúla. Mar sin féin, d'fhéadfadh an easpa eolais bheacht maidir le feidhmiú agus maoiniú comhphobal fuinnimh roinnt saoránach a dhíspreagadh comhphobail den sórt sin a fhorbairt. Thairis sin, níl na comhphobail fuinnimh atá ann cheana éifeachtúil *de facto* agus bíonn imthosca geografacha agus airgeadais Bhallstáit an Aontais an-éagsúil óna chéile uaireanta. Dá bhrí sin, is gá dúinn an t-eolas ábhartha a dhéanamh inrochtana do chách, chomh maith le comhar a fheabhsú idir na Ballstáit, chun comhphobail fuinneamhéifeachtúla a fhorbairt sa deireadh.

Ceann de na prionsabail a bhaineann le comhphobal fuinnimh éifeachtúil is ea dramhaíl fuinnimh a sheachaint. Sa lá atá inniu ann, tá an easpa dáileoirí fuinnimh sna córais comhphobail fuinnimh ina bacadh ar dhramhaíl nialasach a bhaint amach. Is gá dúinn a chinntiú go spreagfar gníomhaithe príobháideacha chun páirt a ghlacadh i gcomhphobail fuinnimh. Mar shampla, d'fhéadfadh an Coimisiún Eorpach na Ballstáit a spreagadh chun deimhnithe éifeachtúlachta fuinnimh a chur ar fáil do ghnólaigh príobháideacha má tá siad ag obair le comhphobail fuinnimh. Is gá dúinn freisin díriú ar an tionchar dearfach eacnamaíoch a bhaineann le neamhúsáid fuinnimh. Measaimid freisin gur gá dúinn praghas cóir a chur ar an bhfuinneamh iomarcach a tháirgeann na comhphobail.

Measaimid gurb iad na húdaráis phoiblí áitiúla na gníomhaithe is oiriúnaí chun cuid de chistí an Aontais a fhaigheann siad a infheistiú chun tacú leis na comhphobail fuinnimh,

ós rud é go measaimid go mbeidh níos mó muiníne ag saoránaigh as a n-údaráis phoiblí áitiúla, ná as an rialtas náisiúnta. Mar sin féin, ba cheart d'údaráis phoiblí áitiúla cuimhneamh nach mór do chomhphobail fuinnimh a bheith inrochtana ó thaobh airgeadais de do chách, trí na cistí a dháileadh ar shaoránaigh bunaithe ar a n-ioncam. Thairis sin, d'fhéadfadh na cistí atá á mbainistiú ag na húdaráis áitiúla cuidiú le saoránaigh rochtain a fháil ar shaineolas chun éifeachtúlacht fuinnimh a gcomhphobal a fheabhsú, seachas a gcoigilteas féin nó coigilteas an chomhphobail a infheistiú. Ina theannta sin, ba cheart dúinn cumhacht a thabhairt go díreach do na saoránaigh laistigh de na comhphobail fuinnimh chun rochtain dhíreach a fháil ar chistí an Aontais agus iad a bhainistiú.

Ar deireadh, a luaithe is féidir na trí ghné sin roimhe seo a sholáthar, ba cheart dúinn a chinntiú go gcuirfidh comhphobail fuinnimh céadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh i gcroílár a bhforbartha, trí fhoirgnimh a insliú agus trí chórais téimh agus fuaraithe a fhorbairt a d'fhéadfadh cuidiú leis an méid fuinnimh a chuirtear amú a laghdú.

Moladh Uimh. 10**Comhphobail fhuinneamhéifeachtúla a fhorbairt le haghaidh tomhaltas freagrach agus táirgeadh méadaithe fuinnimh áitiúil**

Molaimid comhphobail fuinnimh a spreagadh ar fud na mBallstát.

Ba cheart don Aontas Eorpach agus do na Ballstáit dul i gcomhar chun maoiniú agus saineolas a chur ar fáil chun tacú le comhphobail fuinnimh. D'fhéadfadh údaráis áitiúla a bheith ina gceannródaíthe le haghaidh an athraithe seo.

Príomhghné de chomhphobail fuinnimh a spreagadh is ea spriocanna soiléire a bhunú sa Treoir Eorpach maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh 2030. Is féidir le monatóireacht éigeantach ar tháirgeadh fuinnimh i gcomhphobail fuinnimh sonraí luachmhara a sholáthar chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn agus chun réimsí le feabhsú, reachtaíocht nua agus cuspóirí beartais a shainaithint. Tá sé ríthábhachtach foinní fuinnimh a éagsúlú i ngach Ballstát bunaithe ar a saintréithe uathúla agus ar a n-acmhainní uathúla. Molaimid tomhaltas a laghdú trí theicneolaíocht chliste a úsáid (e.g. soilse LED, córais téimh éifeachtúla).

Ba cheart don Aontas díriú freisin ar an méid seo a leanas:

- Athruithe sistéamacha a chuireann ar chumas daoine céadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm,
- Fuinneamh áitiúil agus in-athnuaite a chur chun cinn,
- Múscailt feasachta, oideachas ó aois óg agus rannpháirtíocht na saoránach a spreagadh.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach chun ár gcomhshaol a chosaint agus ár bpláinéad a chaomhnú, ní hamháin dúinne, ach do na glúnta atá le teacht. Trí bheith ag brath ar chomhphobail fuinnimh áitiúla, méadófar an tslándáil fuinnimh agus an neamhspleáchas fuinnimh laistigh den Eoraip, rud a chothóidh paraidím éagsúil táirgthe agus tomhaltais.

Leis an moladh seo, is féidir a chinntiú go mbeidh sé d'acmhainn ag gach duine san Eoraip an bhochtaineacht fuinnimh a chomhrac le cuidiú ó chomhphobail fuinnimh. D'fhéadfadh an moladh seo fónamh ní hamháin mar réiteach éifeachtúlachta fuinnimh, ach freisin mar bhealach chun borradh a chur faoin saol i gcomhphobail áitiúla, lena gcothófar rannpháirtíocht shóisialta agus daonlathas do gach duine a chuimsítear ann.

Foirgnimh

Moladh Uimh. 11

Cur chun feidhme na héifeachtúlachta fuinnimh i bhfoirgnimh a leathnú

Molaimid go dtacódh an tAontas leis na Ballstáit chun a chinntiú go ndéanfar athchóiriú fuinneamhéifeachtúil ar i bhfad níos mó foirgneamh. Ba cheart go ndíreofaí ar fhoirgnimh chónaithe.

Ba cheart tacú leis na Ballstáit chun athchóiriú foirgneamh cónaithe, ina bhfuil daoine ar ioncam íseal ina gcónaí, a éascú. D'fhéadfadh comórtas ar leibhéal náisiúnta cuidiú le teacht ar réitigh mhaithe inaistrithe (tionscadail samhla).

Ba cheart iarraidh ar Bhallstáit den Aontas Eorpach faoiseamh cánach a thairiscint d'úinéirí ina bhfuil formhór na dtionóntaí faoi bhun ioncam áirithe. Bheadh sé sin ina spreagadh maith chun tithe a athchóiriú. Ní mór a chinntiú go bhfuil sé chun leasa na dtionóntaí agus na dtiarnaí talún araon. Go háirithe, ní mór a sheachaint go ndéanfaí tionóntaí a dhíbirt chun cíosanna níos airde a ghearradh.

Ba cheart an deis a bheith ag gach saoránach den Aontas (cibé acu tionónta nó úinéir) comhairle saor in aisce a fháil maidir leis an staid shonrach fuinnimh ina dteach (gníomhaireacht ilfhreastail). Cuimsítear sa mholadh freisin roghanna tacaíochta agus fóirdheontais chun feabhas a chur ar an staid fuinnimh.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach, mar gheall ar an méid seo a leanas:

- Tá go leor treoracha an Aontais ann cheana le haghaidh foirgnimh phoiblí (an Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh), d'fhoirgnimh neamhchónaithe (an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh a glacadh le déanaí) agus d'fhoirgnimh nua de gach cineál (an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh). Dá bhrí sin, díritear ar fhoirgnimh chónaithe.
- Ní féidir le treoracha an Aontais a bheith éifeachtach ach amháin má tá cur chun feidhme náisiúnta agus áitiúil ann freisin a shroicheann úinéirí tí aonair.
- I roinnt mhaith Ballstát den Aontas Eorpach, is minic a bhíonn daoine ar ioncam íseal ina gcónaí i dtithe ina bhfuil drochchaighdeán fuinnimh, drochríocthaí struchtúracha agus costais arda fuinnimh.

Iompar

Moladh Uimh. 12

Tarraingteacht an iompair phoiblí a mhéadú do phaisinéirí

Molaimid don Choimisiún Eorpach staidéir rialta a dhéanamh chun éifeachtúlacht fuinnimh córas iompair paisinéirí uirbeach agus fo-uirbeach a fheabhsú ar fud na mBallstát uile.

Ba cheart fardal cuimsitheach agus measúnú cuimsitheach ar leictriú agus ar tharraingteacht na gcóras iompair phoiblí a chuimsiú sa staidéar sin. Leis an gcur chuige sin, beifear in ann bearnaí agus easnaimh sna córais atá ann cheana a shainaithint agus cuirfear cleachtais eiseamláireacha i dtábhacht a d'fhéadfadh na Ballstáit a ghlacadh.

Ar bhonn thorthaí an staidéir, d'fhéadfadh an Coimisiún Eorpach raon fóirdheontas a bhunú le haghaidh na mBallstáit chun infheistíocht a dhéanamh chun feabhas a chur ar tharraingteacht agus leictriú a gcóras iompair de réir mar is gá. Ba cheart go bhfónfadh an staidéar mar thagarmharc don staid reatha agus tabharfaidh sé cúnamh don Choimisiún Eorpach spriocanna a shocrú don Eoraip ina hiomláine. Le monatóireacht rialta, éascófar feabhas leanúnach ar fheidhmíocht an chórais agus méaduithe ar éifeachtúlacht fuinnimh.

Réasúnú:

Is é is aidhm don mholadh sin cáilíocht saoil a fheabhsú tríd an iompar poiblí a bharrfheabhsú, rud atá riachtanach le haghaidh gníomhaíochtaí laethúla agus atá níos fuinneamhéifeachtúla ná gluaisteáin aonair. Tríd an staidéar sin, táimid ag coinne le torthaí praiticiúla a éascóidh cur chun feidhme phrionsabal na éifeachtúlachta fuinnimh. Cé go bhfuil iompar poiblí níos éifeachtúla ná gluaisteáin aonair, tugann a thearcúsáid le fios go bhfuil bacainní ann ar gá aghaidh a thabhairt orthu. Ní mór don Choimisiún Eorpach imscrúdú a dhéanamh ar na cúiseanna atá leis an tearcúsáid sin.

Trí iompar poiblí a dhéanamh níos éifeachtúla, níos áisiúla agus níos inrochtana, is féidir linn feabhas a chur ar cháilíocht na nasc agus tionchair eacnamaíocha agus CO₂ a laghdú, agus ar an gcaoi sin níos mó daoine a spreagadh chun iompar poiblí a roghnú thar fheithiclí príobháideacha. Ina theannta sin, i bhfianaise chomhchruinniú ard an daonra i gceantair uirbeacha, d'fhéadfaí comhcheangail shaincheaptha iompair a mholadh sa staidéar don todhchaí a chuirfeadh feabhas ar éifeachtúlacht fuinnimh a bhfuil géarghá léi i bhfianaise an athraithe aeráide. An breisluach atá leis an gcur chuige sin go mbreithnítear leis iompar aonair agus iompar comhchoiteann, chomh maith le hathruithe móra ar mhodhanna iompair amach anseo. Tugann sé léargas ar chásanna sonracha a tugadh faoi deara i mBallstáit éagsúla den Aontas Eorpach.

Moladh Uimh. 13**An t-iompar is fuinneamhéifeachtúla a sholáthar ar fud na hEorpa: Earraí a bhaint den bhóthar, daoine a bhaint de na heitleáin, agus ‘céadphrionsabal an iarnróid’ a thabhairt isteach**

Molaimid gnólachtaí agus daoine a spreagadh chun an traein a úsáid le bheith níos fuinneamhéifeachtúla. Chuige sin, molaimid an méid seo a leanas a dhéanamh:

1. Línte traenach a leictriú chun astaíochtaí carbóin a laghdú.
2. An bonneagar iarnróid a nuachóiriú.
3. Pleanáil turais agus ceannach ticéad a dhigitiú chun an t-eispéireas custaiméara a bharrfheabhsú.
4. Iarnróid idir na Ballstáit a chaighdeánú agus iad a chomhtháthú le córais iompair áitiúla.
5. Amchláir a oiriúnú chun amanna turais níos tapa a chinntiú.
6. Taisteal traenach a chur chun cinn chun dul san iomaíocht le haerlínte agus busanna gearraistir.
 - Amanna turais níos tapa le hiarnród ardluais.
 - Saoráidí níos fearr, e.g. carráiste itheacháin, Wi-Fi, vaigíní codlata, etc.
 - Cead a thabhairt bagáiste agus rothair níos mó i ngach traein.
7. Traenacha a líonadh trí phraghsáil inacmhainne a úsáid.
 - Promóisin speisialta ar chineálacha ticéad: ticéid le haghaidh teaghlach, mac léinn, seanóirí, daoine faoi mhíchumas, grúpaí ar ioncam íseal.
 - Praghsáil lasta a dhéanamh inacmhainne.
8. Línte iarnróid díchoimisiúnaithe a oscailt: tá línte dúnta tréigthe.
9. Forimill an Aontais a nascadh.
10. Chun cur chun feidhme na moltaí sin uile a éascú, molaimid infheistíocht agus fóirdheontais a mhéadú:
 - Infheistíocht phríobháideach ghearrthéarmach a spreagadh agus úinéireacht agus rialú poiblí foriomlán á gcoinneáil ar bun.
 - Cáin a ghearradh ar bhreoslaí iontaise, lena n-gcuimsítear breosla eitleíochta.

Réasúnú:

Tá an moladh seo tábhachtach, toisc gur príomhréimsí iad taisteal traenach agus gluaiseacht lasta inar féidir gnóthachain éifeachtúlachta fuinnimh thapa a dhéanamh. Is gá dúinn gníomhú ar mhaithe le todhchaí na héiceolaíochta, an gheilleagair agus na teicneolaíochta. Dá bhrí sin, molaimid iompar paisinéirí agus earraí a dhéanamh níos tarraingtí agus níos éifeachtúla. Chun é sin a bhaint amach, is gá dúinn gníomhú ar leibhéal Eorpach.

Torthaí measúnaithe shaoránaigh an Phainéil

Uimh.	Teideal an mholta	Leibhéal tacaíochta	Ráta formheasta
8	An córas eangaí a bharrfheabhsú agus a fhorbairt, ón táirgeoir go dtí an t-úsáideoir deiridh, i bhfabhar foinsí fuinnimh in-athnuaite	5.25	96 %
3	Neamhspleáchas agus éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, a bheith ina eiseamláir dhomhanda	5.18	92 %
9	Cuidiú le saoránaigh den Aontas comhphobail fuinnimh a fhorbairt atá dírithe ar éifeachtúlacht fuinnimh trí eolas agus tacaíocht airgeadais a sholáthar	4.96	91 %
11	Cur chun feidhme na héifeachtúlachta fuinnimh i bhfoirgnimh a leathnú	4.89	90 %
4	Spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach trí chumas gach duine gníomhú a neartú	4.87	87 %
12	Tarraingteacht an iompair phoiblí a mhéadú do phaisinéirí	4.83	91 %
2	Ceart cóir ar athchóiriú baile a bhaineann le fuinneamh a mhaoiniú	4.73	87 %
1	Tomhaltóirí a chumhachtú le bheith fuinneamhéifeachtúil	4.71	84 %
10	Comhphobail fhuinneamhéifeachtúla a fhorbairt le haghaidh tomhaltas freagrach agus táirgeadh méadaithe fuinnimh áitiúil	4.64	84 %
13	An t-iompar is fuinneamhéifeachtúla a sholáthar ar fud na hEorpa: Earraí a bhaint den bhóthar, daoine a bhaint de na heitleáin, agus 'céadphrionsabal an iarnróid' a thabhairt isteach	4.55	79 %
6	Feabhas a chur ar staid an lucht saothair oilte san Aontas in earnáil na héifeachtúlachta fuinnimh	4.49	82 %
7	An todhchaí a chinntiú tríd an oideachas glas	4.48	82 %
5	Cur chun feidhme threoracha an Aontais a bhainistiú agus monatóireacht a dhéanamh orthu	4.19	72 %